

In 2010 registreerde en toetste het Steunpunt **267 procedures** voor aanbesteding van architectuuropdrachten en voor ontwerpwedstrijden.

Daarvan waren er **211 aanbestedingsprocedures** (188 in 2009):
118 aanbestedingen voor architectendiensten (140 in 2009) en
93 aanbestedingen voor geïntegreerde contracten (48 in 2009).

Er was **629 keer overleg** over de opdrachten:
315 keer met opdrachtgevers, adviseurs en andere relevante betrokkenen
en **314** keer met architecten.

De website www.ontwerpwedstrijden.nl met de digitale handleiding KOMPAS light telde
42.232 bezoeken (22.725 in 2009).

Dat komt neer op **116 bezoeken** per dag (inclusief weekend).

Het Steunpunt stuurde **260 aanbevelingsbrieven**
ter verbetering van de procedures.

Op verzoek zijn er **14 lezingen en cursussen** gegeven
over KOMPAS light en architectenselecties. Aan **5 (wetenschap-
pelijke) onderzoeken** werd een bijdrage geleverd.

Het Steunpuntwerk werd gedaan door **3** medewerkers.

De statistische gegevens over **2010**
werden in **4** kwartaalberichten openbaar gemaakt en verspreid onder
12.500 geïnteresseerden.

5 jaar aanbesteden van Europese architectuuropdrachten
is de titel van het onderzoeksrapport dat werd gepresenteerd
bij *Bouwen op Ambitie*, de vierjaarlijkse landelijke manifestatie voor nieuwe gemeentebestuur-
ders van Architectuur Lokaal.

Aan het einde van 2010 kenden, op advies van de Rijksbouwmeester,
de **3 ministeries van OCW, BZK en EL&I**
een subsidie toe waarmee Architectuur Lokaal het Steunpuntwerk
3 jaar kan voortzetten.

Rapportage 2010

t.b.v. verantwoording besteding subsidie 2010 van de ministeries van OCW, EL&I en BZK

Op 14 december 2009 publiceerde Architectuur Lokaal de digitale handleiding KOMPAS light voor het aanbesteden van architectendiensten in vervolg op de 2e EU Aanbestedingendag. Mede op basis daarvan adviseerde de Rijksbouwmeester de toenmalige minister van VROM om het Steunpunt Architectuuroopdrachten & Ontwerpwedstrijden bij Architectuur Lokaal met een extra impuls te continueren. (1)

Op verzoek van de Rijksbouwmeester stelde Architectuur Lokaal op 8 februari 2010 een werkplan op voor het vervolg van het Steunpunt, in samenspraak met de uitvoerende Werkgroep Aanbesteden, waarin o.l.v. Architectuur Lokaal, het ministerie van EL&I (vh. EZ), het ministerie van BZK (vh. VROM), i.c. Rijksgebouwendienst, de BNA en PIANOo participeren. Het werkplan werd tevens afgestemd met de Regiegroep Aanbesteden van de Rijksbouwmeester. (2) Aan de Regiegroep nemen, onder voorzitterschap van de Rijksbouwmeester, BNA, VNG, NEPROM, PIANOo en EL&I deel, alsmede Architectuur Lokaal.

Op 30 juli 2010 informeerde de minister van VROM de Tweede Kamer over haar besluit, 'KOMPAS light ook in de toekomst een succes te laten zijn en om het Steunpunt Architectuuroopdrachten & Ontwerpwedstrijden zijn extra werkzaamheden daarvoor naar behoren te kunnen laten vervullen'. Daartoe stelden de betreffende ministeries van VROM, EZ en OCW gezamenlijk een aanvullende bijdrage van € 423.000 ter beschikking. (3) Eind december 2010 ontving Architectuur Lokaal de bevestiging van deze toezegging van de ministeries van EL&I resp. BZK / RGD, mede namens OCW. Conform deze beide beschikkingen zal de toegezegde bijdrage gespreid over de drie jaren 2010 tot en met 2011 beschikbaar worden gesteld. (4)

Deze rapportage gaat in de op de activiteiten en bestedingen van het Steunpunt in 2010 aan de hand van het werkplan. Daarbij moet worden opgemerkt dat de subsidietoekenningen eind 2010 werden verstrekt. Hierdoor is het onmogelijk geweest, het voorgenomen werkprogramma voor 2010 volledig in dit boekjaar uit te voeren. De beoogde werkzaamheden zijn uiteraard in 2010 in gang gezet, echter de te maken externe kosten zijn zoveel mogelijk beperkt en opgeschort naar 2011. Hierover is tussentijds contact onderhouden met de betrokken ministeries. Met hen is overeengekomen dat, na onderhavige verantwoording en de jaarrekening 2010, het aandeel voor 2011 beschikbaar wordt gesteld aan Architectuur Lokaal. Tevens zal in afstemming met de Rijksbouwmeester worden gezien of en welke bijstellingen het werkplan behoeft als gevolg van de ontwikkelingen in de praktijk en de resultaten die het Steunpunt met zijn acties bereikt.

mei 2011

¹ *Advies Europese Aanbestedingen Architectendiensten* van de Rijksbouwmeester aan de minister van Ruimte en Milieu, 22 december 2009, kenm. 2009-065531.

² *Werkplan 2010 t/m 2012*, Steunpunt Architectuuroopdrachten en Ontwerpwedstrijden, Architectuur Lokaal, 8 februari 2010.

³ *Advies van de Rijksbouwmeester over Europese aanbestedingen van architectendiensten*, brief van de minister van VROM aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, 30 juli 2010, kenmerk 2010000480.

⁴ *Subsidietoekenning continuering Steunpunt Architectuuroopdrachten & Ontwerpwedstrijden (verplichtingnummer 1/7834)*, beschikking ministerie van EL&I, 16 december 2010, kenmerk ETM/MC/10191263; *Subsidietoekenning KOMPAS light*, beschikking ministerie BZK/RGD mede namens OCW, 24 december 2010, kenmerk 90.3.20103.41006.

Inhoudsopgave

- 1. Basisactiviteiten**
 - 1.1. Vraagbaak, informatie en advies: 629 acties**
 - 1.2. Website incl. KOMPAS light: 42.232 bezoeken**
Bijlage: Google Analytics 2010
 - 1.3. Praktijk: 267 procedures**
Bijlage: Overzicht aanbestedingen en prijsvragen 2010
 - 1.4. Periodieke rapportage en statistiek**
Bijlage: Kwartaalberichten 2010
 - 1.5. Publiciteit, voorlichting en educatie**
Bijlage: Artikelen van het Steunpunt, van Architectuur Lokaal en van derden

- 2. Extra Structureel**
 - 2.1. KOMPAS light en Best Practices**
 - 2.2. Onderzoek**
Monitor / 5 jaar Europees aanbesteden van architectuuropdrachten
Internationale kennispool
Bijlage: Publicaties derden
 - 2.3. Afstemming en draagvlak**
Bouwmanagementbureaus en inkopers
Werkgroep Aanbesteden
Regiegroep Aanbesteden
Overig
Bijlage: Verslagen werkgroep Europees Aanbesteden

- 3. Resultaten**

- 4. Organisatie en financiën**
Bijlage: afrekening 2010

- 5. Overige bijlagen**
 - *Werkplan 2010 t/m 2012, Steunpunt Ontwerpwedstrijden, Architectuur Lokaal, 8 februari 2010.*
 - *Advies Europese Aanbestedingen Architectendiensten, Rijksbouwmeester, 22 december 2009*
 - *Advies van de Rijksbouwmeester over Europese aanbestedingen van architectendiensten, minister van VROM aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, 30 juli 2010.*
 - *Subsidietoekenning continuering Steunpunt Architectuuropdrachten & Ontwerpwedstrijden, Ministerie van EL&I, 16 december 2010.*
 - *Subsidietoekenning KOMPAS light, Ministerie BZK/RGD mede namens ministerie OCW, 24 december 2010.*

1.1. Vraagbaak, informatie en advies: 629 acties

Opdrachtgevers

In 2010 wisten de aanbestedende diensten (opdrachtgevers en hun adviseurs) het Steunpunt steeds beter te vinden. Met hen vond 256 maal overleg plaats via e-mail en telefonisch, en er werden 23 afspraken gemaakt voor uitgebreider persoonlijk overleg. Opvallend is dat gemeenten en adviseurs in toenemende mate bij het Steunpunt overleggen in een vroeg stadium, om te bezien welke procedure het meest geschikt zou zijn voor de opdracht.

Opdrachtnemers

Hiernaast blijkt het Steunpunt ook voor opdrachtnemers te voorzien in een behoefte. 314 architecten zochten contact met het Steunpunt. Het betrof naast klachten omtrent procedures waaraan de architecten hadden deelgenomen, ook vragen naar procedures waaraan zij overwogen deel te nemen. Een enkele keer nam een architect contact op om het Steunpunt te attenderen op een goed verlopen procedure – zelfs als de opdracht niet aan deze architect was gegund.

Overzicht registratie vragen ontvangen door het Steunpunt in 2010

Registratie ontvangen vragen Steunpunt					
2010	Q1	Q2	Q3	Q4	totaal
Opdrachtgevers					
mail	17	14	11	12	54
tel. overleg	32	36	15	15	98
afpraak	0	5	1	8	14
totaal	49	55	27	35	166
Adviseurs					
mail	15	3	6	6	30
tel. overleg	40	9	19	6	74
afpraak	2	2	3	2	9
totaal	57	14	28	14	113
Architecten					
mail	41	29	23	54	147
tel. overleg	65	27	33	38	163
afpraak	1	0	1	2	4
totaal	107	56	57	94	314
Overig					
mail	6	3	3	5	17
tel. overleg	2	2	7	2	13
afpraak	1	1	3	1	6
totaal	9	6	13	8	36
Totaal					
mail	79	49	43	77	248
tel. overleg	139	74	74	61	348
afpraak	4	8	8	13	33
totaal	222	131	125	151	629

1.2. Website incl. *KOMPAS light*: 42.232 bezoeken

In 2010 werd de website 42.232 maal bezocht.

Met een gemiddelde van 116 bezoeken per dag is dit aantal ten opzichte van 2009 meer dan verdubbeld. In 2009 werd de website 22.725 maal bezocht (gemiddeld per dag 63 bezoeken).

Bijlage: Google Analytics

1.3. Praktijk: 267 procedures

Toetsing

Het Steunpunt registreerde in het verslagjaar 267 procedures voor aanbestedingen plus ontwerpwedstrijden.

Onder aanbestedingen voor architectuuropdrachten verstaat het Steunpunt architectendiensten en werken met een volledige ontwerpopdracht. Wat betreft de aanbestedingen voor architectuur-opdrachten viel op dat, crisis of geen crisis, het aantal aanbestedingen blijft groeien: 211 aanbestedingen in 2010 tegenover 188 aanbestedingen in 2009. Het aantal aanbestede architectendiensten daalt enigszins (118 tegenover 140 in 2009), maar deze daling wordt meer dan gecompenseerd door een verdubbeling van het aantal aanbestede geïntegreerde contracten (93 tegenover 48 in 2009).

Actie aanbevelingsbrieven

Het Steunpunt heeft zijn brievenacties voortgezet. Dagelijks worden de aanbestedingen voor architectendiensten, zoals gepubliceerd op de Aanbestedingskalender, www.aanbestedingskalender.nl, gedownload naar de site van het Steunpunt. Op elke procedure wordt gevraagd en ongevraagd, gereageerd. De aanbevelingen die aan de opdrachtgever of diens adviseur worden gezonden, worden gepubliceerd op de site van het Steunpunt.

In 2010 heeft het Steunpunt 260 brieven verstuurd. Opvallend is dat daar waar met name de bouwmanagementbureaus bij de start van de brievenacties in 2009, aarzelend tot negatief tegenover deze acties stonden, zij hier inmiddels positief op reageren. Zelfs komt voor dat zij er bij het Steunpunt op aandringen, de brief tijdig voor de sluiting van de vragenronde te publiceren op de website. Deze termijn wordt nagenoeg altijd aangehouden door het Steunpunt.

Bijlage: Overzicht aanbestedingen en prijsvragen 2010

1.4. Periodieke rapportage en statistiek

Over het verloop van de aanbestedingsprocedures in 2010 publiceerde het Steunpunt digitale kwartaalberichten met statistische gegevens en andere nieuwsberichten.

Deze berichten werden telkens per e-mail verspreid onder ca. 5.000 e-mailadressen en tevens bijgevoegd bij de kwartaalkrant van Architectuur Lokaal, die onder 7.500 abonnees wordt verspreid.

De statistische gegevens over de eerste vijf jaar aanbesteden conform BAO 2005 werden in een speciale publicatie uitgebracht onder de titel *5 jaar aanbesteden van Europese architectuuropdrachten* (zie onder 2.2).

Bijlage: Kwartaalberichten 2010

Aan het Opdrachtgeversforum in de Bouw o.v.v. directeur Rijksgebouwendienst zendt het Steunpunt jaarlijks een overzicht van de aanbestedingsprocedures van de rijksoverheid.

1.5. Publiciteit, voorlichting en educatie

Publiciteit

Naast de kwartaalberichten geeft Architectuur Lokaal aandacht aan Steunpunt en KOMPAS via:

- > de website www.arch-lokaal.nl (25.904 maal bezocht in 2010),
- > de vaste rubriek 'de selectie' in kwartaaltijdschrift Architectuur Lokaal; oplage 7500 exemplaren,
- > overige activiteiten, zoals bij de manifestatie *Bouwen op Ambitie*, de vierjaarlijkse landelijke manifestatie voor nieuwe gemeentebestuurders

Bijlage: Artikelen van het Steunpunt, van Architectuur Lokaal en van derden

Voorlichting en cursussen

In 2010 heeft het Steunpunt 14 lezingen/cursussen gegeven waarbij de werking van KOMPAS light en Steunpunt is toegelicht en besproken.

21 januari: De gedroomde aanbesteding

Het Steunpunt leverde een bijdrage aan deze BNA bijeenkomst in het Lloydhotel Amsterdam, waaraan 50 professionals deelnamen. Doel was om opdrachtgevers, adviseurs en architecten nader tot elkaar te brengen en van gedachten te wisselen over beter aanbestedingsbeleid.

27 januari: Deciding on architectural quality

In het kader van met promotieonderzoek van L. Volker over de beoordeling van architectuuroopdrachten nam het Steunpunt deel aan validatie bijeenkomst bij de Technische Universiteit Delft, leerstoel gebiedsontwikkeling. Met 15 specialisten werden de voorlopige onderzoeksresultaten besproken en geaccordeerd.

9 maart: INBO Tender Event

Bijeenkomst van adviseurs en architecten bij INBO in Eindhoven. Er werd van gedachten gewisseld over actuele tendensen en aanbesteden. Voor de bijeenkomst waren 15 deelnemers uitgenodigd.

19 april: Gemeente Haarlemmermeer

Op verzoek van de gemeente Haarlemmermeer lichtte het Steunpunt Lokaal in het gemeentehuis KOMPAS light toe voor 40 ambtenaren van de gemeente die direct betrokken zijn bij inkoop en aanbestedingsprocedures.

27 mei: Jaarcongres PIANOo

Informatiestand op het jaarcongres van PIANOo in het Congrescentrum van Rotterdam. Aan dit Congres namen ca. 300 inkopers uit heel Nederland deel.

16 juni: Vaksymposium Atelier Overijssel

Atelier Overijssel is een initiatief van de provincie Overijssel om advies uit te brengen over ruimtelijke kwaliteit. Bij het symposium, in de Creatieve Fabriek Hengelo, werd met 150 deelnemers gediscussieerd over de rol van opdrachtgevers en opdrachtnemers bij het realiseren van ruimtelijke kwaliteit. Het Steunpunt gaf een presentatie over Europese architectenselecties en de wethoudersenquête van Architectuur Lokaal.

30 september: Opdrachtgever zoekt architect

Symposium van het Kenniscentrum Bouwproces Innovatie CPI van de TU Delft in samenwerking met Architectuur Lokaal over de aanbestedingspraktijk van architectuuropdrachten. Bij dit symposium werd de discussie over professioneel opdrachtgeverschap in de context van de Europese aanbestedingsregels met 54 deelnemers gevoerd vanuit wetenschappelijk perspectief. Het Steunpunt gaf inzicht in de praktijk van jaar aanbesteding van architectuuropdrachten.

6 oktober: Roots-debat

Schunck in Heerlen hield, in het kader van het programma ROOTS, een debat over Europese aanbestedingsregels, stimuleringsprogramma's in de Euregio en andere ontplooiingskansen voor jonge architecten. Met 32 jonge architecten besprak het Steunpunt de (on)mogelijkheden van aanbesteding van architectendiensten.

14 oktober: Bouwen op Ambitie

Bij deze vijfde editie van de vierjaarlijkse, landelijke manifestatie voor nieuwe gemeentebestuurders van Architectuur Lokaal, werd met 353 bestuurders, ambtenaren, architecten, vertegenwoordigers van (architectuur)instellingen en andere professionals gesproken over de aanbestedingsproblematiek. Tevens werd het Steunpunt-onderzoek 5 jaar aanbesteden van Europese architectuuropdrachten gepresenteerd.

25 oktober: Marktontmoeting architecten

Het Steunpunt nam deel aan dit initiatief van BNA en PIANOo om opdrachtgevers, adviseurs en architecten nader tot elkaar te brengen. Met 35 deelnemers werd in Utrecht van gedachten gewisseld over beter aanbestedingsbeleid.

27 oktober: Beroepservaring Maastricht

De beroepservaring is een tweejarig programma voor recent afgestudeerden (masters) architectuur, stedenbouwkunde en landschapsarchitectuur, die werken bij bureaus en gemeenten. Het experimentele programma, gestart door de rijksbouwmeester, loopt vooruit op de door het parlement aangenomen wijziging van de wet op de architectentitel. Daarin is een tweejarige beroepservaring opgenomen als voorwaarde voor inschrijving in het architectenregister. Het onderwerp 'selectieprocedures' maakt deel uit van het gemeenschappelijk programma voor de drie disciplines. Het Steunpunt lichtte het theoretisch kader van selectieprocedures toe en presenteerde KOMPAS light en de ervaringen met de selectie modellen.

28 oktober: Seminar Routekaart voor Architecten: Ondernemen in Duitsland, België en Luxemburg

In het kader van Benelux Architecture 2010 organiseerden NL EVD Internationaal, Europe Enterprise Network en Benelux Architectuur een seminar in de Van Nellefabriek Rotterdam, voor 33 deelnemers. Aan de orde was de behoefte van architecten om, in de huidige crisistijd, nieuwe ondernemerskansen en invalshoeken te vinden; wellicht op nabije markten in België, Luxemburg en Duitsland. Het Steunpunt over Europese aanbestedingen in Nederland.

25 november: Gemeentelijk Inkoop Platform

Het Steunpunt leverde een bijdrage aan de bijeenkomst van het Gemeentelijk Inkoop Platform in Utrecht over aanbesteding van architectendiensten en het gebruik van KOMPAS light. Voor deze bijeenkomst werden 50 deelnemers uitgenodigd.

9 december: NVTL

Bij de bureaucommissie van de NVTL werden de resultaten van de bureauenquête 2008 en het selectie- en aanbestedingsbeleid besproken. Het Steunpunt lichtte het selectie- en aanbestedingsbeleid toe voor een gezelschap van 30 landschapsarchitecten.

Educatie

Het Steunpunt heeft in 2010 inhoudelijke ondersteuning en of bijdragen geleverd aan een aantal wetenschappelijke en andere onderzoeken in Nederland en daarbuiten:

- Leentje Volker, *Deciding about Architectural Quality*, Technische Universiteit Delft (Phd)
- Tomer Meirum, *Master Builder. A theoretical and practical examination of a design management business case*, Nijenrode Business University (masterthesis)
- Marijke Gadiot, *Een voertuig met vierkante wielen*, Universiteit van Tilburg (master thesis)
- Eva Stegmeijer, *Commissioning Creativity Constructively*, Universiteit van Amsterdam (master thesis)
- V. van Belle, *De positie van het architectonisch ontwerp in de publieke bouwopgave. Een historische analyse*, Universiteit van Utrecht (master thesis)

2.1. KOMPAS light en Best Practices

KOMPAS light

Na een jaar ervaring met KOMPAS light zullen de nodige aanpassingen en vereenvoudigingen worden doorgevoerd. In 2010 hebben inventariserende gesprekken plaatsgevonden met aanbestedende diensten en met de Werkgroep Aanbesteden (zie onder 2.3). In afwachting van de besluitvorming over de voortgang van het Steunpunt is digitale vertaling en techniek in afstemming met de betrokken ministeries opgeschort naar 2011.

Op het moment van verslaglegging is met de Werkgroep Aanbesteden reeds overeenstemming bereikt over de verder te vereenvoudigen structuur, en is de uitvoering met de webdesigner en de techniek opgestart. Er is voorzien in een testfase van de nieuwe KOMPAS versie, waarbij ook bouwmanagementbureaus worden betrokken. Naar verwachting gaat de nieuwe versie van KOMPAS light na de zomer van 2011 online.

Beste Practices

In 2010 is gestart met de inventarisatie van goed verlopen aanbestedingsprocedures en met de eerste interviews over best practices in de aanbestedingspraktijk. Ook hiervoor geldt dat de externe kosten nog niet konden worden gemaakt in afwachting van de beschikking.

Op het moment van verslaglegging is de publicatie over best practices verschenen onder de noemer Zo kan het ook, en verspreid in een oplage van 7500 exemplaren. Ter gelegenheid van de presentatie is een debat gehouden. De best practices worden verwerkt in de nieuwe versie van KOMPAS light. Na de zomer van 2011 zal de voorgenomen tweede reeks van best practices worden gepubliceerd en tegelijkertijd met het verschijnen van de nieuwe versie van KOMPAS bij een 3^e EU Aanbestedingendag worden gepresenteerd.

2.2. Onderzoek

Monitor / Vijf jaar Europees aanbesteden van architectuuropdrachten

Het onderzoek *Vijf jaar Europees Aanbesteden van architectuuropdrachten* brengt voor het eerst in Nederland in beeld, welke architectuuropdrachten door wie en hoe Europees zijn aanbesteed. Dit onderzoek is mogelijk geweest vanuit de database die kom worden opgebouwd vanuit het Steunpuntwerk.

Het onderzoek bundelt alle ontwikkelingen rondom de Europese aanbestedingen van architectuuropdrachten sinds de inwerkingtreding van het Besluit Aanbestedingsregels Overheidsopdrachten (BAO 2005). Hiermee ontstaat een tamelijk volledig overzicht van de ontwikkelingen sinds de implementatie van de nieuwe wetgeving in de praktijk.

Het rapport is gepresenteerd op 14 oktober 2010 bij de landelijke manifestatie *Bouwen op Ambitie*, voor de nieuwe gemeentebestuurders ruimtelijke ontwikkeling van Nederland, en te downloaden of te bestellen via www.ontwerpwedstrijden.nl

Internationale kennispool

De Europese aanbestedingen hebben, vanuit Europese wetgeving, betrekking op het aanbesteden in alle landen van de Europese Unie. Er is weinig kennis over het verloop van en de context waarin aanbestedingen in andere landen plaatsvinden. Daarom heeft Architectuur Lokaal in 2010 het initiatief genomen tot oprichting van een internationale kennispool met onafhankelijke, niet-commerciële organisatie. Gezien de complexiteit van de problematiek is in eerste instantie contact gezocht met onze directe burens, Vlaanderen (Vlaams Bouwmeester) en Duitsland (Bundesstiftung Baukultur). Overeengekomen is om in 2011 gezamenlijk de eerste studiedagen te laten plaatsvinden in Brussel en de overeenkomsten, verschillen en gewenste richtingen voor de toekomst te onderzoeken.

2.3. Afstemming en draagvlak

Bouwmanagementbureaus en inkopers

Bouwmanagementbureaus

Aanvankelijk speelde de problematiek over de aanbestedingen vooral tussen de publieke opdrachtgevers en hun opdrachtnemers, de ontwerpers. In toenemende mate heeft het Steunpunt contacten gelegd met bouwmanagementbureaus, die in veel gevallen namens de opdrachtgevers optreden als aanbestedende dienst. Het Steunpunt heeft de afgelopen jaren goede contacten met deze adviseurs opgebouwd. Tevens heeft het Steunpunt zich aangesloten bij het reguliere overleg dat BNA is opgestart met de bouwmanagementbureaus. Bij een van deze bijeenkomsten is KOMPAS light toegelicht. In 2011 vindt e.e.a. naar verwachting zijn beslag in een intentieovereenkomst tussen BNA en de bouwmanagementbureaus, waarbij het hanteren van KOMPAS light als standaardleidraad een eerste uitgangspunt zal zijn.

Inkopers

Een bijzondere doelgroep, waarvoor extra inzet nodig is, zijn de inkopers van overheden en de gemeenschappelijke inkoopbureaus. Het Steunpunt heeft zich bij verschillende gelegenheden op deze groep gericht, o.a. met een informatiestand op het jaarcongres van PIANOo in het Congrescentrum van Rotterdam op 27 mei, waar ca. 300 inkopers uit heel Nederland vertegenwoordigd waren. Daarnaast waren er de expertmeeting met PIANOo en BNA op 26 oktober in Utrecht en hield het Steunpunt een lezing over KOMPAS voor het gemeentelijk Inkoopplatform op 25 november.

Werkgroep Aanbesteden

In deze werkgroep, onder leiding van Architectuur Lokaal, participeren het ministerie van EL&I (vh. EZ), het ministerie van BZK (vh. VROM), i.c. Rijksgebouwendienst, de BNA en PIANOo. In deze bijeenkomsten wordt de opzet en inhoud van KOMPAS light afgestemd. De Werkgroep Aanbesteden Verslag van de vergadering De Werkgroep Aanbesteden kwam in 2010 tweemaal bijeen.

Bijlage: Verslagen werkgroep Europees Aanbesteden

Regiegroep Aanbesteden

In de Regiegroep Europees aanbesteden van architectendiensten wordt beleidsmatige afstemming bereikt tussen de brancheorganisaties. De Regiegroep staat onder voorzitterschap van de Rijksbouwmeester; deelnemers zijn BNA, VNG, NEPROM, PIANOo en EL&I. In de toekomst wordt uitbreiding beoogd met andere relevante partijen. Architectuur Lokaal is aanwezig bij de Regiegroep vanuit zijn Steunpunt en draagt bij aan de voorbereiding van de bijeenkomsten. In 2010 kwam de regiegroep bijeen op 20 januari

Overig

Tenslotte heeft het Steunpunt overleg gevoerd over de aanbestedingsproblematiek en gewenste oplossingen met relevante instellingen en organisaties, waaronder BNA, BNSP, NEPROM, Technische Universiteit Delft, Bouwend Nederland, RVOB, Servicecentrum Scholenbouw, Vernieuwing Bouw (vh. Regieraad Bouw), Gemeentelijk Inkoopplatform en Bestuurlijk Platform Gemeentelijk Opdrachtgeverschap. Voor individueel overleg met opdrachtgevers en opdrachtnemers: zie tabel onder 1.1.

3. Resultaten

Aan de hand van praktijk van het aanbesteden van architectendiensten, zoals deze door het Steunpunt is opgemaakt uit de toetsing van elke aangekondigde procedure sinds voorjaar 2008, kan worden gesteld dat de acties zeker tot verbeteringen hebben geleid. Maar ook kan worden geconstateerd dat er nog veel te verbeteren valt. In onderstaand overzicht is puntsgewijs aangegeven, wat er in de laatste jaren is verbeterd in algemene zin en ten aanzien van de specifieke procedures, en wat er nog niet goed gaat. In zijn algemeenheid constateert het Steunpunt dat er op dit moment sprake lijkt te zijn van een 'tweedeling': aanbestedende diensten die goed aanbesteden in de vingers hebben gekregen, en diensten die consequent op de oude manier doorwerken.

Algemeen

Verbeterd

- > de mentaliteit is verbeterd, de problemen staan op agenda's bij alle partijen
- > steeds vaker vooroverleg bij het Steunpunt (incl. grote gemeenten, universiteiten etc.)
- > projectmanagementbureaus zijn 'aan boord'
- > contact met inkopers komt op gang
- > toename mondigheid architecten
- > standaard leidraad / KOMPAS vereenvoudiging werkt
- > ontvankelijkheid aanbevelingsbrieven / wordt om gevraagd
- > grote transparantie in opdrachten bereikt
- > ook architecten zijn positief over bepaalde procedures / dragen best practises aan

Niet goed

- > stopzettingen, wijzigingen, start voordat financiering rond is, nieuwe gemeentebesturen
- > nationale aanbestedingen / onder de drempel / proportionaliteit
- > transparantie in architectenbranche onvoldoende
- > stedenbouwkundigen in selectiecommissies / onvoldoende kritisch op procedures
- > gebrek aan ervaring helft van de gemeenten
- > mogelijke nieuwe doelgroep corporaties / geen kennis
- > vertraging (rechtszaken nemen toe, immers mondigere architecten)
- > markt / prijsduiken door architecten / collegialiteit onder druk
- > prijsvragen onvoldoende benut
- > verantwoordelijkheid nemen architect / alles wat niet goed gaat = opdrachtgever en adviseur
- > toegang voor buitenlandse ontwerpers?

Procedureel

Verbeterd

- > direct contact gaat beter
- > bijna geen procedures meer zonder ambitiedocument
- > eigen verklaring wordt bijna altijd gebruikt
- > subjectieve criteria komen op / meer selectie op visie
- > ontwerpteams gaat beter
- > omzeteisen zakken, maar houden ze gelijke tred met de markt?

- > er wordt relatief meer kwalitatief en minder kwantitatief geselecteerd
- > architecten hebben met de WIRA een instrument w.b. motivering achteraf, werkt
- > verzwaarde omzeteisen voor combinaties neemt af
- > assitur arrest gaat eindelijk goed / betreft arrest automatische uitsluiting meerdere gegadigden van eenzelfde concern

Niet goed

- > shortlisten op financiële criteria
- > geen vaste formats voor documentatie, hoe moet je aanleveren
- > geen format eigen verklaring (verandert met nieuwe aanbestedingswet)
- > track record / ervaring / jonge architecten
- > bankgarantie in selectiefase ipv bij opdracht (dus ook niet in gunningsfase)
- > transparantie achteraf / motivering beslissingen (ondanks WIRA)
- > deelnamekosten
- > vergoedingen
- > harmonisatie inkoopvoorwaarden opdrachtgever t.o.v. organisatie branche NL & EU (m.n. beroeps-aansprakelijkheidsverzekering).

Meningen zijn verdeeld

- > profiel architect: zoekprofiel in de leidraad of niet?
- > moodboards: past wel of niet bij administratieve karakter voorselectie?
- > geïntegreerde aanbestedingen: kans of bedreiging?

4. Organisatie en financiën

Organisatie

Inzet personeel

Het Steunpunt is ondergebracht bij Architectuur Lokaal.

Het Steunpunt werd beheerd door mr. drs. Michel Geertse, projectleider, en drs. Cilly Jansen, directeur. Bram Talman werd tot 1 augustus ingehuurd voor projectondersteuning, daarna trad hij op contractbasis in dienst van Architectuur Lokaal.

Met hun werkzaamheden was tezamen een inzet van 1,25 FTE op jaarbasis gemoeid.

Advies

Het Steunpunt wordt sinds 2008 bijgestaan door onafhankelijke adviseurs: Jan Brouwer (vm. Rijksadviseur infrastructuur), David Orobio de Castro (advocaat Stibbe) en Carel de Reus vm. (projectontwikkelaar en oud-voorzitter Neprom).

Financieel

Het werkplan is uitgevoerd op basis van de bij de ministeries ingediende begroting. Door gedeeltelijke uitvoering van het werk in 2010 is, in afstemming met de subsidieverstrekkers, het nog te realiseren werk doorgeschoven naar 2011, zoals ook is verantwoord inde jaarrekening 2010.

Bijlage: afrekening 2010

Overige bijlagen